

OSKARŻENIE (40) *sb n*

-rż- (35), -rz- (5).

a oraz pierwsze e jasne (w tym w a 2 r. błędne znakowanie), końcowe e z tekstu oznaczającego é niekonsekwentnie.

sg N oskarżeni(e) (12). ◇ G oskarżenia (12). ◇ D oskarżeniu (5). ◇ A oskarżeni(e) (7). ◇ I oskarżeniem (3) *OpecŻywList*, *GroicPorz*, *PaprUp*, oskarżeniem (1) *SarnStat*.

Składnia przydawki dopełniającej równoznacznej z dopełnieniem sprawcy: oskarżenie od kogo (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w. (z Cn) s.v. oskarżyć.

1. *Zarzucenie komuś czegoś złego, przypisanie winy; accusatio Mącz, Modrz, Calep, Cn; delatio Mącz, Cn; culpatio Mącz; insimulatio Calep; crimen, criminatio Cn* (17) : *Culpatio Winowanię/ Oskárżenie. Mącz 71b; Delatio, Oskárżenie/ Wydanie/ Przerádenie/ też Zdánie fie ná kogo. Mącz 123a, 2a, 75b, c; Accusatio – Załoba, Oskárżenie. Calep 14b, 543a.*

oskarżenie u kogo (1): bo yelly yedny będą czinicz yedną rzecz a drugim fy e to niebedzie podobało tedj bedzie trzeba bacz trudnoŹczy niebefpyeczenstwa y ofkarzenia v Czessarza Thur. *LibLeg* 11/43.

oskarżenie czyje [w tym: G sb (6), pron poss (2)] (8): Ale nie śmieli [*Wojewodowie i Starostowie*] ná zamek do rády krolewkiey idź/ boiác fie krolá z ofkárżenia Michála Glinńkiego *BielKron* 401v, 93, 402 [2 r.]; *HistRzym* 48v [2 r.], 49; *ModrzBaz* 43.

Szereg: »oskarżenie i uwłaczanie czci« (1): y iáko będzie naiwięcéy należéc w oboiéy ftronie ofkárżenia y vwłaczánia czći [*delationes et detractioes JanStat* 865] niema dopuŹczác/ ále owfzem zabrániać. *SarnStat* 1087.

2. *praw. Zarzucenie czynu niezgodnego z prawem, pozwanie kogoś przed sąd; accusatio, crimen Mącz; delatio JanStat* (14) : *GroicPorz* 14v; *Accusabilis*, Godny ofkárżenia. *Mącz* 2a; *Suscipere crimen defensione*, Podyác fie czyyey winy/ álbo/ ofkárżenia bronić. *Mącz* 36c; *Accusatio skárgá*, ofkárżenie. *Mącz* 41 a; *Accusatorius*, Co ku ofkárżeniu należy. *Mącz* 75b, 2a, 75b [2 r.].

oskarżenie kogo (2): *Státut o ofkárżeniu męzobóyc/ znowu wźiác y odnowić vmyślilifmy SarnStat* 608; *Przetoż na exekutory/ [...] ktorzy powinni wykonywác to co im vmárli poruczyli/ w ofiárách y Mfzách świętych: wftánie ná dzień fądny wielkie ofkárżenie ich/ od tákich vmárłych SkarKaz* 386b.

oskarżenie czyje [w tym: G sb (1), ai poss (1)] (2): OpecŻywList C2v; Iefli po fkazánium troiákich zakłádów práwem zwyciężony niedopuŹci fie wyrzucić z dóbr, tedy zá powodowym ofkárżeniem y popiéránium przez vrząd do fądu Grodzkiego ku wywołánium bywa pozwan. *SarnStat* 832.

a. *Dokument lub mowa zawierające zarzuty, pozew sądowy* (2) : *Apologia, Latine, Responsio seu excusatio [...]. Odpowiedź/ álbo przeciw yákiemu ofkárżeniu odmowá/ wymowká á obroná Mącz* 12c; *Dica, Acte, acta, Pozew/ Oskárżenie Mącz* 85a.

3. *Przypisanie fałszywych zarzutów, pomówienie kogoś; calumnia, confictio criminis Mącz, Calep* (9) : *Confictio criminis*, *Potwarzánie/ Oskárżenie Mącz* 127c; *Krol za ofkarzenim miał Krolowa wnienawifci y wpodeirzeniu PaprUp* C3v.

oskarżenie od kogo (1): od fálfzywych Źwiádkow ofkárżenie/ ná fmierc ófádenie *LatHar* 278.

oskarżenie przed kim (1): *Tyś mię wybawił [...] od ięzyká nieczyfthego/ y od fáfefznego ofkárżenia przed Krolew/ y od potwarzy ięzyká niefpráwiedliwego. BibRadz Eccli* 51/7.

oskarżenie czyje [G sb] (2): *BielKron* 160; ktoregoś [Tyrusa] twa miłość oddalił od ćci y od imienia/ á to prze nieprawę ofkárzenie niektórego rycerza/ imieniem Plebeufzá *HistRzym* 79v.

Wyrażenia: »fałeszne (fałszywe) oskarżenie« = *verbum mendacii PolAnt* (3): *BibRadz Eccli* 51/7; Calumnia – Fałziwe oskarżenie. *Calep* 153b; Stephan przed Arcykáplánem/ ná fałeszne ofkárzenie długo odpowiada. *WujNT Act* 7 arg.

»nieprawe oskarżenie« (1): *HistRzym* 79v cf *oskarżenie czyje*.

Szereg: »potwarz albo oskarżenie« (1): Calumnia vel Accusatio Potwarz álbo oskárżenie. *Mqcz* 68d.

Synonimy: 1. obwinienie, wydanie, žaloba; 2. pozew, skarga; 3. pomowienie, potwarz.

Cf **OSKARŻYĆ**

EW